

ÚJ FELTÁRÁS A SZABADSÁG-BARLANGBAN

Vidics Zoltánné

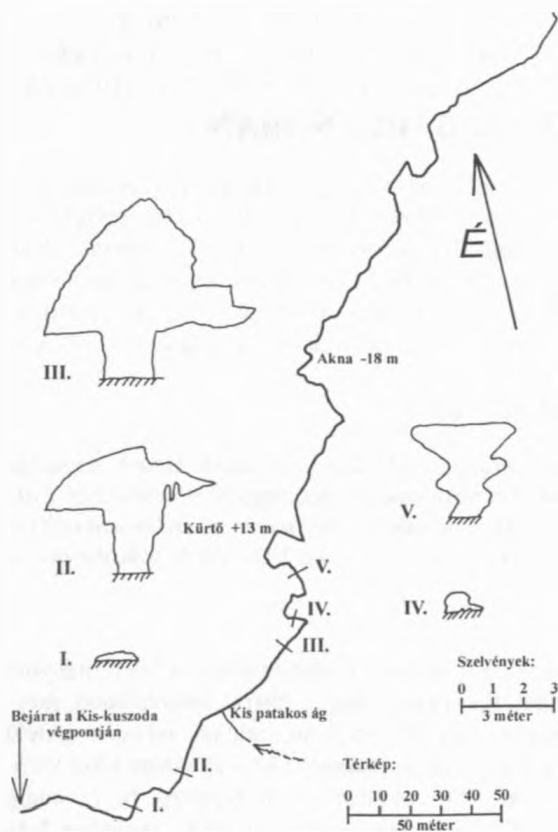
ÖSSZEFOGLALÁS

A budapesti Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangkutató Szakosztályának kutató csoportja Frecska József és Vidics Zoltánné irányításával 12 év alatt, 56 alkalommal átlag négy fő részvételével 1905 óra ráfordítással 12,5 méter eltömődött járatszakaszt bontott ki. Az eredmény 502 méter új, érdekesen változó méretű, képződményekben igen gazdag járatszakasz megismerése, mely a barlang 1954. évi felfedezése óta az egyetlen továbbjutás.

Az Égerszög határában lévő Szabadság-barlangban a Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangkutató Szakosztály kutatói 1980-ban Húsvétkor kezdték a feltáró munkát a Kis-kuszoda nevezetű végponton. Ennek előtte ezen a helyen nem folytak továbbjutási kísérletek. Eszközeink a feltáráshoz a járat szűk volta miatt a minimumra korlátozódtak: különböző kézi vésők, félkézkalapács, kiskapa, hordó, szivattyú és vízhatlan fólia. Munkánkat igen nehéz körülmények között végeztük. Nehézségeink: a szűk hely, az ismeretlen járatszakasz felé lejtő főte, a kitöltés rétegeit fedő kalcitrétegek, a felgyülemelő csepegő vizek és az igen gyenge légáramlás. A feltáró munka Frecska József és Vidics Zoltánné vezetésével 12 évig tartott. Ezalatt az idő alatt 56 alkalommal, átlag négy fő részvételével 1260 órát dolgoztunk. A munkahely megközelítésére 645 órát fordítottunk. Az átbontott (kitöltéstől megszabadított) járatszakasz hossza 12,5 méter. A kitöltés leírása: Három fő rétegsort figyelhattunk meg, az egyes rétegek tetejét 5-7 cm vastag kalcitkéreg borította. A rétegek vastagsága átlag 17 cm. Az alsó réteg tartalma: kavics, agyag és egy kevés közettörmelék. A középső réteg tartalma: agyag, kavics és kb. 4%-ban faszén. A felső réteg tartalma: agyag. A harmadik réteg feletti kalcitkérgen 1,2 cm vastag agyagüledék volt, amelyben 18 önálló réteget lehetett megfigyelni (szabad szemmel). A bontásunk nyol-

cadik métere után a kitöltés elérte a lefelé irányuló főtét. Így a kalcitkéreg a főtére cementálódott, meghagyva egy 10 cm Ø-jű, nagyon gyengén szelelő lyukat. Végül is a kemény küzdelmünket siker koronázta! 1991. október 27-én jutottunk be az eddig ismeretlen járatszakaszba. Az 1991. november 2-án megejtett térképezés során kiderült, hogy 502 méter hosszú és K=223,8 – É=218,8 – D=92,0 méter kiterjedésű.

Az új járatszakasz leírása: Nagyon szűk járat- szakaszokat (kuszoda, kulcslyukszelvény) nagyon szépen díszített tágas teremszakaszok váltják fel. Található egy kisszelvényű, kavicsos aljú becsatlakozó oldalág, amely feltehetőleg a már régen ismert barlangszakaszból vezet át a vizet igen nagy vízállás esetén. A feltárás időpontjában száraz. Található egy kürtő +13 méter, átlag 4 m Ø-jű (kissé ovális), felette igen szűk átbújás után kb. +30 méter bejárva. Nagyméretű közettömbök kesze-kuszán egymásra halmozva, melyek között átbujkálva igen nehéz és nagyon veszélyes a „közlekedés”! A kürtő alsó (szabad) szakasza sötétszürke, fehér erekkel sűrűn átszőtt kőzet. Az alja feltételezésem szerint álfenék, mert teljesen vízszintes, holott egy ilyen méretű kürtő kioldásához igen sok víznek kellett lefolyni. Így a talpszinten is kellene ennek nyomát látni. Távobbb van a kisebb Ø-jű, +8 méteres kürtő, teteje zártnak látszik. Tovább haladva található egy -18

Égerszögi Szabadság-barlang 1991-ben feltárt szakasza (vázlat). Felmérte: Vidics Zoltánné, Vajda Gábor és Szeydl Zsolt

méteres akna, melynek oldalfala vastagon agyagbevonatos, alapterülete 1,5 m × 2,5 m (a felső végén), az akna lefelé szűkül, az alján csak a víz elfolyásához elegendő méretű kb. 10 cm magas és 40 cm széles rés van. Vannak 120 cm magas homogén agyagpadok, melyek tetején szép cseppkőképződmények

vannak. A járat több helyén található vízelnyelő-repedés. A képződmények között megtalálhatók: sztalagmitok, sztalagtitok, szalmacseppkövek, heliktitek, kristálymedencék, különböző színű bekérgeződések és egyedülálló agyagképződmények. A kutatásirányítói munkát az első három nap Frecska József, az ezt követő időben Vidics Zoltánné végezte. A fotózást Czirják Ferenc végezte Gazdag László és Lukács Erika segítségével. A térképezést Vidics Zoltánné végezte Vajda Gábor és Szeydl Zsolt segítségével.

Vidics Zoltánné
Égerszög,
Béke 45.
3757

I R O D A L O M

BALÁZS DÉNES: A Szabadság-Barlang. — *Karszt és Barlangkutató* 1961. II. félév.

NEW DISCOVERY IN SZABADSÁG CAVE

Digging through a 12.5 m long crawlway clogged with sediments, members of the FTSK Cave Research Group discovered a new section in Szabadság Cave (Aggtelek Karst, NE Hungary) in 1991. The work, led by J. Frecska and Mrs Vidics, took 1905 hours (56 actions in 12 years) for a four-member team. This 502 m long section with varying dimensions and rich formations is the first new exploration since the 1954 discovery of the cave, by which the total length of the system has increased to 3.3 km.